

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI-, KÖZGAZDÁSZATI- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNASON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beíratásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 6 frt — kr Félévre 3 „ — „ Évnyegyedre 1 „ 50 „ Községeknek egész évre előrefizetve 5 frt. »
---	---	--	--	--

A kisbirtokosok helyzete.

DEÉS, 1882. április 29.

Közigazdászati szomorú viszonyainkat s azoknak nyomasztó terheit érzi és hordja az egész társadalom. Az ipar minden ágának pangását ebben kereshetni, a kereskedő üzletét ez teszi keresetlenné. De mindennek felett első sorban sujtja ez magát a birtokos osztályt s ezek közt leginkább az apróbb kis birtokosokat, ha szabad úgy mondanunk a paraszt gazdákat. Mig a nagy birtokos több tőkével rendelkezhetik s több források állhatnak rendelkezésére jövedelem szerezhetésre: a kisbirtokos mindinkább saját magára van utalva és hagyatva. És ha még e mellett tekintetbe vesszük, hogy értelmi tekintetben sem rendelkezik a kisegíthető eszközökkel: indokoltnak találjuk, hogy ezeknek érdekében szó emeltessék s helyzetők tanulmányozásával mentő eszközök hozásának nyilvánosságra.

Ezen lapok közelebbi két számában hivatkozás lett arra, hogy az ingatlanok vég nélküli feldarabolása, azoknak névlegesen lett elzálogosítása, melyről a hasznot más terümentesen szedi le s ezeknek következtében az észrevétlenül felgyült terü, a növekedő adóhátrálék s ezeknek megkisérlett felhajtása naponként nagy pusztitást tesz kis birtokosaink, úgynevezett paraszt gazdáink szerény táborában. Ezek, ingatlan javaiktól, telkeiktől megfosztva, vagy mint volt telkeik bérlői még többször mint jót tehetlen napszámosok tengődnek.

És ezen helyzetet még terhesebbé teszi az indolentia, mellyel parasztjaink saját soruk iránt viseltetnek s ehez még hozzájárul az a téves felfogás, hogy e földön az ők helyzetők egyedül a legmostohább, és hogy csak nálunk és a mi viszonyaiuk közt vannak s lehetnek a kis gazdák elbukva, hogy ne mondjuk tönkre jutva: nincs igyekezet, meg van törve a munka kedve, ezek pedig biztos mentő eszközök lehetnének.

De tudnunk kell azt, hogy Európa más országaiban sincs az apróbb birtokosok helyzete kedvezőbb viszonyok közt. Poroszország északi részén a paraszt birtokosság nagy része már birtoktalan. Bajorország paraszt-ságának nyolevanszázaléka napszámosból áll. Svájce szorgalmas földműveseit a városi tőkepenzesek szorítják ki birtokaikból és Ausztriából hivatalos adatok tanuskodnak arról, hogy a parasztbirtokos ott is naponként szegényedik.

És hol keressük az általános baj okát, a parasztság gondatlan életmódjában, fényelgésében? a pálinka és dohány mértékletlen élvezésében? Vagy hogy nem eléggé elemes felhasználni, megragadni a kínálkozó előnyöket? Vagy talán méginkább e rohamos pusztulás nagy részben abból ered, hogy a patriarchalis állapotokból készületlenül és váratlanul jutott a modern gazdálkodás bonyolult s épen ezért több szakértelmet igénylő állapotába?

Megengedjük, hogy így van, de minél inkább átlátjuk ezt, annál inkább szükséges a paraszt kisbirtokosok érdekében intézkedni; szükséges, hogy a parasztság érdekei, műveltségi foka, igényei, minden téren,

törvényhozás és társadalomban tekintetbe véssenek, hogy így megmentve legyen ezekből: a mi még meg nem menthető.

Flsy.

A szamos-völgyi vasut részvénytársaság igazgatóságának ápril havi ülése.

A vasút-társaság folyó havi igazgatósági ülése a husvéti ünnepekre való tekintetből folyó hó 5-én tartatott meg br. Bánffy Dezső elnöklete alatt. A napirend első pontja szerint a mult havi ülés határozatai közt legérdekesebb az elnöknek a dés-aknai szárnyvonallal érdekében Budapestent tett eljárása, melynek következtében jelenti, hogy a kormány hozzá járulását kimondta, és ha netalán a költség előirányzatra vonatkozólag észrevételek fognak tételni, azok csak az építési költség felemelését, vagy leszállítását fogják érdekelni, maga a szárnyvonallal kiépítése bevégett ténynek tekinthető. 2. A mult havi pénztári jelentés felolvastatván, mely szerint külömbféle címzeteken befolyt: 62,026 frt 15 kr; ellenben kiadatott forgalmi számlán: 4303 frt 19 kr; építkezési számlán 5499 frt 14 kr. és folyó számlákon a tartozások törlesztésére: 49,255 frt 90 kr. és így összesen kiadatott 59,058 frt és 26 kr., melyből kifolyólag ápril havára mint pénztári egyenleg ájtött: 2967 frt 89 kr. 3. A társaság jogtanácsosa jelenti, hogy a mult havi kisajátítási ügyekben legfontosabb a hezsdáti kavics-bánya telephez szükséges területek kisajátítása, mely felügyelő bizottsági póttag Nyegruc Kristóf közreműködésével lett az illetőktől megvásárolva. Az e tárgyban kötött szerződések jóváhagyása mellett annak érdekében 541 frt 20 kr. kiutaltatik. 4. Üzlet-igazgató jelentést tesz a március havi üzlet eredményéről, mely szerint a mult hóban a forgalom volt: személyszállítás: 3501 utas; úti podgyász: 12407 klgr; gyorsáru: 2315 klgr.; le- és fel adatott teheráru: 2256 tonna. A bevétel volt személyszállítás és podgyász után: 2861 frt 08 kr; gyors és teheráru után: 3856 frt 13 kr. és külömbféle cimek után: 750 frt és így összesen: 7267 frt 21 kr. 5. Üzletigazgató jelenti, hogy a Budapest-ujszászi vasut vonalrész, mely az osztrák vasut ceglédi vonalával párhuzamoson építettett, a forgalomnak leendő átadásával az eddigi menetrend megváltozván, ebből kifolyólag a szamos-völgyi vasut menetrendje is az Apahida-kolozsvári közősen használt vonalon szükségessé lett változtatásban intézkedett, mely tudásul vétetett. 6. Jelenti, hogy a köteléki dijszabás érdekében folytatott tárgyalások bevégeztével, a köteléki dijszabások közzé tétele tekintetéből kinyomatás iránt intézkedett, jelenti, hogy a kir. állam-vasutnak Magyarország területén létező összes hálózata; továbbá Marhegh-bécsi állomásai és az első erdélyi vasut állomásai is ezen köteléki dijszabásban ben foglaltatnak. 7. Üzletigazgató jelenti, hogy a tüzelő- és kenőanyag felhasználása alkalmával a kezelők általi megtakarításokra vonatkozó %-lékos arány igény jelentékeny, sőt mondhatni tulságos magossak, azoknak leszállítását indítványozza, melynek tüzetes megvitatása után szótöbbséggel a már megállított arány lett megtartva. 8. Üzlet-igazgató fölhozza, miszerint az utazó közönség részéről többször hallatik azon panasz, hogy a deési állomáson egy étkező helyiség hiánya nagyon érezhető, melyből kifolyólag utasítva lett, hogy addig is mig pályázat után egy ily helyiség építésére vállalkozó

jelentkezne, az állomásfőnök által, lakásából felajánlott egy szobát e célra rendezze be az illető közönség kényelmére. 9. A pályafentartás és felügyeleti munkálatokra vonatkozólag előadja, hogy a kedvező időjárás következtében a felépítményi munkálatok a mult hó eleje óta szakadatlanul folynak. A csekélyebb terjedelmű egyenetlenségek nagyobbbrészt meglettek szüntetve s a kavicsolási munkálatok is erélyesen folynak, melynek bevégezésével az egész pálya felépítménye jókarba leend helyezve. 10. Előadmányait befejezőleg jelenti, miszerint a mult hó 7-én a szamos-völgyi vasut betegsegélyző intézetének alakuló gyűlése szabályszerű módon megtartatott, mely alkalommal ezen egyletnek a kormány által jóváhagyott alapszabályai elfogadtattak s az intézet magát megalakultnak nyilvánította. Ezen egylet vagyona március hó 31-ig: 371 frt 82 krt tett. Ezekre vonatkozólag határozatilag kimondatott, hogy a betegsegélyző intézet vagyona elkülönözve takarékpénztárilag kezeltessék. 11. A közlekedési minister felhívása következtében elhatároztatott, hogy az országgyűlési képviselők számára 15 frt mérsékelt díj mellett első osztályu fél éves bérlet-jegyek engedélyeztessenek. 12. Olvastatott Szolnok-Dobokamegye alispánjának azon átirata, melyben értesit, hogy Deés város képviselő-testületének azon határozatát, mely szerint, a szamos-völgyi vasut deési indóháza telkéhez szükséges terület a vasúttársaság tulajdonába minden díj nélkül át engedtessék, a megye közgyűlése helyben hagyta. 13. Végezetre több apróbb és személyi ügyek után beterjesztetett az 1881. évre vonatkozó zárszámadás, mely szerint a vasúttársaságnak a mult évben, azaz 3¹/₂ havi forgalmi időszak után 7993 frt 61 kr. tiszta jövedelme mutatkozik. Ezen zárszámadás a felügyelő-bizottsághoz tétellett át a szabályok értelmében s annak megvizsgálása után, — a közelebb tartandó s május 21-re határozott közgyűlés eleibe végellátás végetti beterjesztése elhatároztatott.

xxx

HAZAI HIREK.

A delegációk.

A delegációk harmadik ülésszaka megnyílt Bécsben, hogy a lázadás elfojtására szükséges új összeget megszavazzák. A közös kormány előterjesztése igen rövid, de a kívánt összeg annál nagyobb: a február hóban megszavazott nyole millióhoz most még 23.733.000 firtott kíván. Az indokolás előadja, hogy nem valósult az év elején táplált remény, a mozgalom nem volt három hó alatt elfojtható, sőt február közepén még inkább terjedt és Bosznia északi részeibe való elterjedésétől is tartani kellett, úgy, hogy még két gyalogezred, néhány hegyi üteg, stb. küldetett Boszniába. Szükségessé vált egyéb kiadás is, ugy, hogy a nyole milliónyi hitel idő előtt kimerült. A katonai miveletek sikerrel folytak ugyan, a lázadás nagyjában le van verve, és most már inkább csak rablógarázdálkodás jellegével bír; de ennek elfojtására, a lakosság oltalmazására s a rendezett viszonyok helyreállítására szükséges az ott levő csapatok mostani létszámának további fentartása, szükséges továbbá katonai szállások, utak építése, erődített őrházak emelése sat. Az osztrák delegáció f. hó 15. délelőtt tizenegy órakor, a magyar delegáció délután ötkor tartotta első ül-

sét. — A magyar delegáció izgalmas tanácskozások után intézte el az újabb boszniai költségekről szóló javaslatot. Az esti ülésben az ellenzéki tagok ismételten kívánták, hogy másnap beszélhessenek, de a többség nem engedte s általánosságban elfogadták a bizottság javaslatát, mely két millió törléssel szavazta meg a kért összeget. Vasárnap a részletes tárgyalásnál az ellenzék főképp azt vitatta, hogy erőditésekre a delegáció nem szavazhat meg pénzt, erre csak az országgyűlés illetékes, az ellenkező nézetet gr. Andrássy Gyula és Falk Miksa védtek s a többség elfogadta. 23-án közös ministertanács is volt, mely abban állapodott meg, hogy elfogadja a két millió frtnyi törlést. A hadügyminister nem fogadta el a két millió frtnyi törlést s az osztrák delegáció ülésében kijelenté, hogy a magyar delegáció által ajánlott összeggel be nem érheti október végeig. A minister e nyilatkozata következtében az osztrák delegatusok megmaradtak előbbi határozatuk mellett, hogy a kormány által kért egész összeg szavazandó meg. 24-én este a két delegáció egyeztető bizottságai közös értekezletre gyűltek össze, melyben gróf Bylandt és Szlávy miniszterek is részt vettek. Harmadfél óráig folyt a vita és alkudozás, de végre is eredménytelenül, mert a magyar delegátusok is, az osztrákok is megmaradtak eredeti álláspontjukon és így a kérdés csak közös szavazás által volt eldönthető. Mióta a delegáció intézménye fennáll, háromszor volt közös szavazás. Az elnöklés sora most a magyar delegációt illette. A delegációknak megtartott közös ülésén mindkét részről 53 delegatus volt jelen, minek következtében kisorsolás nem volt szükséges. Az ülésben Haynald bibornok-érsék elnökölt. Igennel 45 delegatus szavazott, köztük egyetlen magyar, gróf Szécheny; 59 delegatus nemmel szavazott. E szerint a törlés fenn maradt. Az osztrák delegátusok közül nyolcan szavaztak a magyarokkal.

Nyilvános számadás

a deési sétatéri konzortium pénzkezeléséről az 1881-ik évről.

Az 1880-ik évről ájtott pénztári maradvány volt	— — — — —	447 frt 41 kr.
A városi birtokosság adott	— — — — —	247 frt 24 kr.
Ugyan az adott	— — — — —	28 frt 03 kr.
Tiszt. Kovács Sámuel ur által gyűjtött összeg	— — — — —	25 frt 14 kr.
A fű árából árverezésen eladva	— — — — —	29 frt 55 kr.
A sarju árából árverezésen eladva	— — — — —	12 frt 60 kr.
A bevétel összege	— — — — —	789 frt 97 kr.
Kiadatott:		
A sétatéri hid elkészítéséért	— — — — —	400 frt — kr.
A kertész fizetésébe	— — — — —	300 frt — kr.
Apróbb szükségletekre	— — — — —	19 frt 22 kr.
Kiadási összeg	— — — — —	719 frt 22 kr.
A pénztárba ájtott az 1882. évre	— — — — —	70 frt 75 kr.
A takarékpénztárba kamatkövetelés	— — — — —	1 frt 44 kr.

Összesen — 72 frt 19 kr.
A munkálatok s beruházások nagyobb részint a város közönsége által adott közmunka és fuvar napszámokkal fedeztettek.

A közgyűlés határozatából.
Deesen, 1892. ápril 15.

Roth Pál,
elnök.

VEGYESEK

A szamos-völgyi vasút igazgatósága
a szamosujvári országos vásár alkalmából ma, f. évi április 30-án, és holnap, május 1-én Deés és Szamosujvár között a vásári közönség érdekében külön menetet rendezett be, mely a nevezett napokon: Deésről indul reggeli 8 órakor, és vissza Sz.-Ujvárról este 6 órakor a rendes díjszabás mellett. A szamos-völgyi vasút igazgatósága,

— **Az Azienda Assicuratrice** biztosító-társulat legközelebb újjászerveztetni fog; az intézet párisi pénzerőkkkel kötelező szerződéseket kötött, melyek által biztosítva van alaptőkéjének

tetemes fölemelése, mi által az intézet egészen új alapra fektetettik s egyenrangúvá lesz a legelőkelőbb biztosító intézetekkel. Az illető kötelező szerződések már az osztrák kormány elé terjesztvük s jóváhagyásuk biztosnak tekinthető. A formaszzerű engedély a napokban várható.

— **Nagysomkúton** Popescu János, a berladi (romániai) tanárképző-intézet igazgatója tiszteletére a kővár-vidéki olvasó-egylet lakomát rendezett. Derék férfiut tüntettek ki benne, ki a magyar-román barátság régi hive. Ezuttal is lelkes felkészöntőt mondott a magyarokra s hangsúlyozá, hogy a román népnek első és főkötelessége a mivelődés elsajátítása. S csak ha kellő színvonalra emelkedik, tarthat számot, hogy a szomszéd nemzetek szövetkezzenek vele. A mivelődés előmozdítására ő főleg azért törekszik — mondá, — hogy a román-magyar barátság megszilárduljon. A kővárvidéki magyarság nagy számmal volt képviselve, és a magyar-barát román férfit igen kitüntették.

— **Városunkban Körnöcy József** egy második cukrászatot nyit. Szerencsét kívánunk ez új vállalatához, mely úgy hisszük a közönség e nemű igényeinek meg fog felelni, midőn a fent álló cukrászat már szűk helyiségénél fogva is főleg a nőkre nézve nem volt látogatható, cukros süteményei is a kényesebb izlésnek nem mindig feleltek meg, s reméljük, hogy a verseny a közönség előnyére lesz, mely nem kevésbbé óhajtaná egy oly pék-sütemester vállalkozását is, a ki mint milyenség, mint mennyiségre nézve kielégítő kifí s más kávé süteményekkel szolgálja az ezt fogyasztó közönségnek.

— **Curiosum.** 1782. december 7-én tartott deési heti vásáron a gabona ára volt: Elsőrendű buza 33 kr. kis vékája. Másodrendű buza 24 kr. kis vékája. Harmadrendű buza kis vékája 18 kr. December 14-én: Elsőrendű buza 30 kr. (A mostani pénzláb szerint 20 kr o. é.) Másodrendű buza 23 kr. Harmadrendű 14. Ugy látszik, hogy ez időben még a törökbuza nem igen volt keresett piaci cikk.

— **A gabna ára** nemcsak a belföldi, hanem a külföldi piacokon is emelkedett. Részint az amerikai behozatal nagyesökkenése miatt; de még inkább a volt fagy és folytonos száraz időjárás következtében. A törökbuza is keresett kezd lenni, mert Romániából a buza erős elfagysa következtében az ára emelkedett, melyből még e mellett Anglia részére nagy bevásárlások tételnek s így hozzánk nagyon kevés lesz a behozatal, mert mindamellett, hogy az államvasuton nagy árleengedést nyertek, de így is a speculánsok nem voltak a kapott árakkal megelégedve.

— **Egy magyarfaló pópá.** Deak Dionisiu bonenyiresi-gör. kath. lelkész, nemcsak arról híres, hogy nyáját természeti hajlamaival öröklött és csekély tanulmányaival simítani nem igyekezett gorombasággal neveli és legelteti, hanem arról is, hogy a magyar faj iránti gyűlöletének hely és körülményválogatás nélkül kifejezést szokott adni. A mult napokban egy szamosujvári kávéházban támadta meg a hesdati gör. cath. esperest, egy hazafias szellemű mivelt papot, csak is azért, mert ez többekkel correctül és azzal a jó kolozsvári provinciális magyarsággal beszélt; őt az egész közönség előtt komolyan és határozottan, sem mirevaló gazembernek nevezte (talhár, om de nimica) azért, mert a tolvaj nyelvet beszélte, (limba talharilor) mert úgymond a nemes pópá, a magyar nyelv: tolvaj nyelv (limba talhareasca), A hesdati esperes szándékozik becsületsértésért az illetékes járásbiróságnál panaszt emelni; a magyarközönség pedig elvárja a deési kir. ügyésztől, hogy az új büntető törvény alapján oda fog hatni, hogy ezen arculütés megtoroltassék, és a magyarfaló papnak féktelen dühössége orvoslást nyerjen. Leginkább pedig azon csodálkozunk, hogy a magas miveltségű és hazafias szellemű főpap Szabó János hogyan tűr a szentszék közelében ilyen miveletlen — nem is papot, de csak moralistát. — y —

— **Századunk** egyik legnagyobb tudósának, Darwin Károly Róbertnek halála fájdalmas részvétet okoz világszerte, a meddig csak elhatható a civilizáció világa. 1809. február 12-én született Shrewsburyban. A nagy tudományos küzdelem, melyet Darwin megindított, még nincs befejezve. De bárminő legyen a harc vége, Darwin neve a jelen század legnagyobbjaié közt fog állandóan fennmaradni.

— Necrolog. Szenttamási Szaláncy

Lajos mint férj, egyetlen gyermeke Szaláncy Erzsébet Matild, az elhunyt testvére Hodgyai Josa Gyula, ennek neje és gyermekei, az elhunyt nevelő anyja m.-koppáni özvegy Fosztó Menyhártné szül. Fosztó Klára, valamint számos közelebbi és távolabbi rokonai mély fájdalommal jelentik, hogy neje, édes anyja, testvére, nevelt leánya, illetve rokonuk Szenttamási Szaláncy Lajosné született Hodgyai Josa Matild folyó évi ápril 27-én reggeli 3 órakor tüdőlobban, élte 44-ik, boldog házassága 19-ik évében élni megszűnt. A férj az elhunytban a hűséges, erkölcsös, kedélyes, munkás és gondos nőt, — gyermeke az önfeláldozó jó anyát, — testvére a hív és önzetlen testvérét, a nevelőanya mondhatni édes gyermekét, és a rokonok a szeretetteljes rokont veszítették el. Hült tetemei f. évi ápril 29-én délután 5 órakor, a helyéthitű egyház szertartása szerint a háznál tartott ima után a nagytemetőbe helyeztettek. Béke hamvaira!

— **Megjelent az „Ország-Világ“** XV. füzete a szokott változatos tartalommal. Mind a szövegtartalom, mind a képek oly változtatossá teszik e becses lapot, hogy mindenki élvezettel olvashatja. Ajánljuk e rendkívül becses lapot t. olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára: egész évre 10 frt. Előfizethetni Wilkens és Waidl kiadóhivatalában Bpest.

— **A „Magyar Regénycsarnok“** 15. füzete érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Ismételve ajánljuk Aigner Lajos buzgó könyvkiadónknak e valóban pártolásra méltó vállalatát, melyet csinos kiállítása és páratlan olcsósága mellett kiválóan ajánl magvas, szívet lelket nemesítő s kellemesen szórakoztató tartalma. A folyóirat ára egész évre 6 frt.

— **Rendőri hír.** Városunkban f. év ápril hó 21-én virradólag azon sersatiót keltő hír terjedt el, miszerint deési lakos Ordentlich Jakab lakásáról, midőn ez szobájában mélyen aludt — a párnája alá helyezett mellényből 777 frt készpénzt s az ágya felébe falra függesztett két fedelű ezüst remontoir órát ismeretlen tettes ellopta. Káros azonnal a rendőrséghez téve jelentést, érellyes főkapitányunk azonnal a helyszínére sietett, s az egyetlen nő eselőd kihallgatása után azon tudatra jött, hogy a lopás azon időben történhetett, midőn a nő eseléd reggel jókor vizért ment. Minthogy káros szállásán, több mint tíz elkülönített lakó van, egyelőre a gyanu ezekre esett, s így minden lakónak szobái elég figyelmesen átmozgattak — eredmény azonban nem lett. Ugy három óra elteltével helybeli vendéglős Roth Ferenc jelentette, miszerint a tolvajlást meg előző estvén 2 idegen fiatal ember szállott meg, egyik 19—20 éves, a másik 15—16 éves Mármaros-Szigetről, korán reggel felkeltek, s míg a nevezett vendéglős tutajfák vásárlása végett a Nagy-Szamos partjára kísérték s már onnan haza felé indult, látta, miszerint két vendége sebes léptekkel vendéglőjéből kihaladtak s többé vissza sem tértek. Gyors távozásuk, minden hír adás nélkül, nevezett vendéglősben — minthogy azután az esetet is megtudta — gyanut keltet s a rendőrségnek jelentette, egy uttal azt is, hogy vendéglőnyvében Libovics N.-nek irták be magukat M. M.-Szigetről. Ez alatt míg ezek történtek Szamosujvárról egy helybeli cipész haza felé jöve a gazdaságkert melletti országút árkában elhanyva látott feltűnő írományokat, melyek a rendőrség kezébe kerülve constátáltatott, hogy az írományok káros tulajdonai: s az ellopott bankjegyekkel együtt voltak. Ezen körülmény tisztára hozta, miszerint tettesek a Szamos-ujvár-kolozsvári ország útön tűnhettek el — a rendőrség most nyomra akadva azonnal a kinézésükre már megnevezett személyek leírásával tettesek útját távsürgönyökkel cénirozta, s ezzel meg nem elégedve tettesek üldözésére Kolozsvárra rendőri közegeket küldött ki; kik már az utban eső fogadókhban tettesek távozási irányáról tudomást szereztek. Kolozsvárra beérve a kapitányi hivatal segélyével még több nyomra akadtak, tettesek új ruhákat, bőröndöket vásároltak, s végül azt is megtudták, hogy 21-én este a gyorsvonattal eltávoztak, — így történt sürgönyzés N.-Váradra és Brassó felé. Tettesek N.-Váradra mentek, hol bordély-házakban tetemes költsékezést téve, a sürgönyileg értesített rendőrség által f. hó 25-én letartóztatottak, s folyó hó 27-én a helybeli rendőrséghez átkísértettek. Több ideig álneveket mondva, valódi nevüket is megmondották: egyik Weinberger Emánuel 16—17 éves, 1881. évben Pozsonyban lopásért 9 havi fogságra elítélve, — Avasujvári születésű — ugyan 1881. évben Kolozsvárt lopásért 6 havi fogságra. Másik Teszler Lipót 19—20 éves Borsánfalusi M. Mármarosból. Az ellopott 777 frtból 380 frt találtatott meg s mintegy 25—30 frtot éró vásárolt új ruhanemük, úgy szintén az ezüst óra s még ezen kívül Kolozsvárról ellopott 2 drb. óra, melyet a kolozsvári kapitányi hivatal vett által.

Tettesek a helybeli kir. törvényszék bűn fe-nyítő osztályának adattak át, hol méltó bünteté-
söket várják. Károsnak a megtalált pénz, ug-
ysintén az óra és új ruhaneműek nyugtatványok
és elismervények mellett kiadattak. Tettesek a
lopott pénz nagyobb részét nagy-váradí Svarz
József és Balog Mihály bordélyházaiban fecsér-
ték el. Ezen eset dicséretre méltóan jellemzi rend-
őrségünk erélyét és önzetlen tevékenységét, me-
lyet a vagyon biztonság és közrend érdekében
napról-napra kitartó buzgalommal gyakorol, s
nem kevesebb érdemül tudható fel a kereset nél-
küli csavargók, cellengők és házalók kiutasítása
körüli követett eljárása.

— **Erdély új püspöke**ről: Lönhardt
Ferencről írják, hogy 1819-ben Nagyhágyon szüle-
tett, hol atyja bányászati hivatalnok volt; és,
hogy a főpap eddigelé igen egyszerű há-
zat vitt. — A **Krivoscsiából**, bár a katonas-
ság a főbb hadállásokat megszállva tartja, a lá-
zadók még nem tűntek el egészen. Egy gyalog-
hadosztály ismét nagyobb portyázást tett s több
ponton találkozott felkelő csapatokkal, heves harc
fejlődött ki, melyben a felkelők huszonhat halot-
tat és sebesültet vesztek. A lázadók hordágya-
kon szállították el sebesültjeiket Dragalj felé, —
hol nagyobb számú lázadó csapat gyűlt össze. A
katonaság sorából kilencen sebesültek meg, kö-
zülük hárman súlyosan. — **Kelet-Ruméliából** a
mohamedánok újabb ismét tömegesen vándor-
olnak ki Ázsiába. — **Mac Lean** merénylőt,
ki Viktoria királynőre lőtt, az esküdszék mint
tébolyodottat „nem vétkes”-nek nyilvánítja. —
Az akademiában Ballagi Mór tartott emlék-
beszédet Révész Imre fölött, tárgyiassággal állítá
elő az elhunyt protestáns tudós, e nagy ész és
nagy jellem képét. — A **Schulverein** elleni
népgyűléseket a főváros összes kerületeiben meg-
tartották. — **Magyar** dohányt Goldberger S. és
társa negyvenezer mázsát vásárolnak a francia
kormány részére. — A **közügy**ügyi mi-
nister Budapestre hívta Réthy Lajos hunyadme-
gyei tanfelügyelőt, hogy vele a Hunyadmegyében
fölkeltendő újabb állami iskoláról értekez-
zék. — **Nagy-Kikindán** a szerbek is népgyűlést akar-
nak tartani, tiltakozva a „Schulverein” beavat-
kozásai ellen. — **Fontos egyezményt** kötött
Bécsben Ordódy Pál közlekedésügyi miniszter az
osztrák államvasúttal.

KÖZGAZDASÁG.

A Göndöncs-féle kettős gyékény-kaptár.

A méhészet erdélyrészi hazánkban s így
megyénk területén is a gazdasátnak a jelenleg
még divatban levő régi módszer szerénti te-
nyésztése is szépen jövedelmező. Vagynak megyénk
területén községek, melyek a méhtartásból szép
jövedelmet vesznek be. Azonban valamint a gaz-
gászat minden ágában: úgy a méhtenyésztésben
is sok és okzerű felfedezéseket és újításokat
hoztak be. Nem terjedhetünk ki azokra, melyek
a komplikált eljárás következtében némileg ug-
nevezett luxusra mutatnak, hanem felhívni ki-
vánjuk a méhtartó közönséget, most a tavasz
elején azon egyszerű és célszerű méhkasokra,
melyeket apát Göndöcs Benedek sok évi tanul-
mány után mint nagyon célszerűt hozott haszná-
latba.

Ezen kaptárakra a földmívelési miniszter
megyei gazdasági-egyletünk figyelmét is felhívta,
mely alkalomból egyletünk megkereste ő nagy-
méltóságát egy ily kast egyletünknek megküldeni,
mely jelenleg az egylet titkáránál megtekinthető,
s a melyet ezennel részletesen a következőkben ki-
vánunk ismertetni, azon kijelentéssel, hogy an-
nak megszerezhetését egyletünk titkára szívesen
követi.

Ezen új szerkezetű gyékény-kaptárnak két
része van, u. m. a felső kis kupos kaptár, mely-
nek hossza 32-, belső átmérője vagy szélessége
24 centimeter, és a csonka-kúp alakú alsó rész,
melynek hossza 38-, belső átmérője vagy széles-
sége 35 centimeter.

Ha a rajt a felső kis kaptárba fogjuk, eb-
ben azonnal megkezdik a sejtépítést, — a méhek
felülről lefelé dolgozván, megtöltik a felső kis
kaptárt, s aztán lemennek a csonkakúp alakú
alsó részbe, s itt folytatják a hordást. Ha az
alsó részbe már annyit hordtak, hogy a méz ele-
gendőnek látszik a méhek kiteleltetésére, akkor
a felső kis kaptár sodronnyal (drót) levágatják,

előbb azonban kézzel köröskörül meg kell kopog-
tatni, hogy a méhek a kaptár alsó részébe me-
jenek, s aztán belőle a sejtés méz kiürítettik, —
ekkor az alsórésznek — le nem vehető — lapos
gyékény fedelén levő 8 centimeter átméretű güm-
bolyú nyílásra, egy ráillő cink rostélyzat tétetik,
melyen át a méhek az alsó részből feljárhatnak
a felső kis kaptárba, s folytatják a hordást, de
az anya a rostélyon át nem férve, a felső kis
kaptárba petéket nem rakhat, s így ott azontúl
tisztá szűz sejt mézet fogunk nyerni; — bő vi-
rágzás idején a felső kis kaptár többször is ki-
üríthető, mely után helyére újra visszatétetik.

Ha pedig mindjárt kezdetben tiszta szűz
sejt mézet akarunk nyerni, akkor a rajt, a kap-
tár alsó részébe fogjuk, s ebbe könnyebbég végett
sejtkezdetet teszünk, a középnyílást pedig a kap-
tár gyékény dugójával elzárjuk, s így a méhek
csak az alsó részbe hordhatnak, — midőn ez az-
tán tele van hordva, ha a méz a teleltetésre ele-
gendőnek látszik, akkor a gyékénydugó helyére
a cinkrostélyzatot tesszük, melyen át a méhek fel-
járhatnak a felső részbe, s a hordást ott folytat-
ják, de — miként előbb is említve volt — az
anya a rostélyzaton át nem járhat, s így a felső
részben tiszta szűz sejt mézet fogunk nyerni, s
bő virágzás idején ezt is többször kiüríthetjük.

Ajánlatosab azonban a rajt a felső kis kap-
tárba fogni, s előbb az egész kaptárt felülről le-
felé végig hordatni, mert tapasztalás szerint, a
méhek a kúpos kaptárt jobban szeretik, mint az
egyenes felületű alsó részt, s ekkor nyugodalma-
sabban hordanak.

A két részből álló kaptár gyékény karimája
vékony faszegekkel foglaltatik össze, s a két ka-
rima köze sárral kenetik be, — melyek azonban
a felső kis kaptár kiürítésekor eltávolíttatnak.
Megjegyzendő, hogy a rostély és a gyékény dugó
csak akkor jön használatba, midőn szűz sejt
mézet akarunk nyerni; egyébkor mellőzendők.

Ha a méhek már nem hordanak és telelte-
tésre tétetnek, akkor a rostély kivételén, a kö-
zép nyílás a gyékény dugóval bezáratják, a kis
kaptár pedig az alsó részre ismét visszatétetik,
mi a teleltetésre nézve jó és hasznos, mert a
kaptárnak felsőrésze meleget tart.

Egy ily Göndöcs-féle kettős gyékénykaptár
ára 1 frt, s a hozzá való cinkrostélyzat 30 kr:
(a pénzbevétele vagy utánvét mellett) a feltalá-
lónál, B.-Gyulán.

Midőn a kaptár alsó részébe, a méhek ki-
teleltetésére elegendő mézet hordtak, ha az átme-
neti kaptárban tiszta szűz sejt mézet akarunk
nyerni, akkor a kettős gyékénykaptárnak felső
részét — a kis kupalaku kaptárt levesszük, és
helyette — méztelep gyanánt lépkedtes keret-
tel ellátott kis faládát tesszük, s azonnal kész az
átmenet a mesterséges Dzierzon-féle méhkasba,
melyből minden időben lehet tiszta szűz keretes
mézet kivenni. A ládáska alsó része közepén
(épen mint a gyékény fedelén) 8 centimeter át-
méretű gümölyü nyílásnak és két faszegnek
kell lenni. A gümölyü nyíláson a méhek a méz-
telepbe feljárhatnak ugyan, de az anya nem, —
a faszegekkel pedig a ládáska a csonka-kúp alakú
gyékénykaptárhoz foglaltatik. Beteleltetés előtt
a kis ládát le kell venni, — a gyékénykaptáron
levő gümölyü nyílás a gyékénydugóval bezáratik
s a kis kupos kaptár rá visszatétetik. — Ilyen
átmeneti keretes láda ára a sejtkezddel együtt
1 frt 60 kr. Megrendelhető (a pénz bevétele
vagy utánvét mellett) Steigervald János aszta-
losnál, B.-Gyulán.

A fenn leirt kettős gyékénykaptár egyszerű
és célszerű, s különösen a nép részére: jobbat
és olcsóbbat már kívánni sem lehet, — mert
az egyszerű földműves, ha egy ilyen kaptárt meg-
szerez, arról — télen át, gyékényből, szalmából,
vagy vesszőből, könnyen utácsinálhat bármenny-
nyit a nélkül, hogy rá kiadása lenne.

E kaptárnak különösen jó tulajdonsága, hogy
nyáron hűvös, télen meleg, kupos alakja miatt
benne a méh legkorábban rajzik, — és ami fő:
a mézet, a méhek lelése nélkül lehet kivenni be-
lőle. —

A kaptárok deszkára helyeztetnek, s télire
a bejáró röplukat (mely a talapzattól számítva
10 centimetryire van) zsindelyszeggel kell el-
zárni, úgy azonban, hogy a szegek közt a méhek
kijárhassanak, — e kaptáralját pedig köröskörül
bojtorjással kell körülvenni, hogy az egerek hozzá
ne férjenek.

HIVATALOS RÉSZ

Közigazgatási erdőrendészeti bizottságától.
Sz. 1128.—1882.

Mindenik szolgabírónak.

Erdőrendészeti bizottságunk több előfordult
eset alkalmából tapasztalta, hogy habár az er-
dőtermékek árszabálya a megye területére nézve
még mult év november elsejével életbe léptetett,
még most is a legtöbb panaszló a tőlle eltulaj-
donított erdőtermékekről, a hivatkozott árszabálytól
teljesen eltérő módon szerkesztett becsülevelet
ad be, és hogy az első fokban eljáró erdőbírósa-
goknak azon minden helyes alapot nélkülöző be-
csülevél képezi — a kártétel megállapítására vo-
natkozó — ítéletének alapját.

Minthogy az eltulajdonított fa minőségének
és vastagsági méretének határozott föltüntetése
nélkül az okozott kártételt, a fönálló szabályok
szerint megállapítani nem lehet s hogy a sza-
bálytalan eljárásból eredhető ok nélküli költségek-
től az illetők jövőre megkíméltesse, mihez
való alkalmazkodás és kellő közhírre tétel végett
az első fokban eljáró erdőbíróságokat erdőrendé-
szeti bizottságunk utasítani határozza: miszerint
jövőre az eddig divott és költségesen szerkesztett
becsülevél helyett panasztevőtől egy általa eset-
leg fölesketett erdő őre s illetve erdőtisztje által
szerkesztett jegyzéket vegyen be, a mely jegy-
zékbe elengedhetetlenül föltüntetve legyen: a)
az ellopott fának minősége, p. u. tölgy, bükk,
cser, stb. épületfa, hasábfá, tuskófa, galyfa stb.

b) centiméterekben megállapított átmérete,
és c) esetleg a fa árjegyzék tételére való hivat-
kozással annak értéke.

Ha azonban az utóbbi tételt az illető, vagy
pedig azon okból, mert egy ily fa árjegyzékkel
nem rendelkezik, kitölteni nem tudná, azt az
ítélet hozatala alkalmával mindig az első fokban
eljáró bíróság lesz köteles a kezei közt lévő fa
árszabály alapján kitölteni.

Miről a címet szükséges tudás, ahhoz való
alkalmazkodás, és kellő módon való közhírre té-
tel végett értesítjük.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási erdő-
rendészeti bizottságának Deésen, 1882. évi ápri-
lis hó 6-án tartott üléséből.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

HIRDETMEY.

A szamosvölgyi vasut Deés állomásán egy a felvételi épületben kijelölt szobának

ÉT- és OSEMEGE-E-OSARNOKKÁ

leendő berendezésére ezennel

PÁLYÁZAT NYITNATIK:

A bérleti szándékozók azzal értesítetnek, hogy oly ajánlatok is tekintetbe
fognak vétetni, melyben egy az állomási udvaron külön építendő étesarnok felállításá
s az építési költségnek bérben való betudása tervezetnek.

A bérleti szerződés utóbbi esetben 10 évre is köthető. Ajánlatok 1882-ik évi
május hó 5-ig alírott igazgatóságához benyújthatók. Deésen, 1882. április hó 23-án.

A szamosvölgyi vasut igazgatósága.

Rendkívül leszállított árak!

„DEMETER és KISS“

legújabb és legcsinosabb betűvel felszerelt, gyors- és kézisajtóval ellátott könyvnyomdája

DEESEN

ajánlja a t. c. érdekelt közönség becses figyelmébe az újonnan berendezett és mindennemű

szolgabírói-, körjegyzői- és községi hivatalok részére szükségeltető

nyomtatványokkal ellátott nagyraktárát.

Különös figyelmébe ajánlja az újonnan készített és ezen raktárba most kapható

adóügyi nyomtatványokat, úgymint:

Adókönyvecske, 1 drb. ára 2 kr. Záloglási- és becslési jegyzőkönyv (rendes adóügyi) 1 kőnc ára csak 26 kr.

Raktárai: DEMETER BÉLA és EPERJESY ISTVÁN kereskedéseiben a főtéren.

Felvállal mindennemű — a nyomdászati szakba vágó — legnagyobb csinnal kiállított munkák elkészítését.

Vidéki megrendeléseket pontosan és jutányosan eszközöl.

Papir gyári áron számíttatik.

Névjegyek 50 krajcártól 1 frt 50 krajcárig.

Kávéház nyitás!!!

Van szerencsém a nagyjérdemű közönséggel tudatni, hogy

— kávéház és cukrászattal —

egybekötött

ÜZLETEMET

folyó év május hó 1-én, — a serház és kis-kastély-utca szegletén — mérnök Székely József ur házában

MEGNYITOM.

Minden ez üzletbe tartozó izletes cikkekkel jutányos ár mellett a nagyrabecsült közönség rendelkezésére állók, pártfogásért esdve vagyok alázatos szolgálója

Körmöci József,
kávés.

Szám 958.—1882.
polg.

Hirdetmény.

A deési kir. törvényszék részéről ezennel közhirre tétetik, hogy a szamos-völgyi vasut deési indóházához vezető Bánffy-utca kiszélesítésére vonatkozó kisajátítási eljárás folytán Mészáros Grigor egyik telekkönyvi tulajdonosra nézve a kisajátítandó terület kártalanítási árának, esetleg egyezség utjáni megállapítása tekintetéből, az 1881. évi XLI. törv. cikk 46-ik §-a alapján tárgyalási hatánapul **folyó évi május hó 15-ik napja** d. e. 9 órára ezen kir. törvényszéknél tüzetik ki, s annak vezetésével kebelbeli kir. törvényszéki bíró Bárány Lukács ur bizatik meg, melyre a vállalat képviselője, Deés város polgármestere, s a telekkönyvi tulajdonos Mészáros Grigor azon megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy kimaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem fogja gátolni.

A deési kir. törvényszéknek, 1882. március hó 29-én tartott üléséből.

Szaláncy Lajos.

Hosszu L. Béla.

3—3

Haszonbéri hirdetmény.

Monostorszegen egy tagosított birtok, szántó, kaszáló és legelőből álló, — továbbá az erdőségből fajáradékkal együtt bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást és a szerződés megállapítását eszközölhetni Deesen, C a k ó Károly honvédszázadosnál.

3—3

Pályázat.

120 frt évi fizetés és azon kívül **szabad szállás**, nemkülönben **illő koszt** mellett, egy a körjegyzői teendőkből, a magyar és román nyelvben tökéletes jártassággal bíró, jó magaviseletű körjegyzői irnokot keres alólirt. A netaláni pályázók f. év május hó 10-ig személyesen jelentkezhetnek.

Soósmező, 1882. év április 20-án.

Timoffy Gyula,
soósmezei körjegyző.

1—2

ez idénnyre beszerezett minden magvaim

GAZDASÁGI-, KERTI-, VETEMÉNY- és VIRÁGMAGVAK
A LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN TALÁLHATÓK

NIKK FERENC-NEL

DEESEN.

Ugyszinte mindennemű kerti eszközök, kacrok, szemző, nemesítő és kertész-kések, növény- és szőlő metsző-ollók, kézi- és kerti fűrészek, továbbá gazdasági eszközök, kész vidats- és váltó ekek, valamint egyes eke részek, folytonosan a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Vidéki megrendelések gyorsan és szokott szigorú pontossággal teljesítetnek.

s valódiságukért kezességet vállalok.

Frissesség

5—5